

Rejony i grupy górskie Dolomitów

Najciekawsze via ferraty

Wiele osób wie, że chce pojechać do Włoch aby zobaczyć Dolomity, ale nie potrafi sprecyzować, co konkretnie chce tam zobaczyć, jakie wybrać rejony górskie, jakie przejść ferraty... Zupełnie innymi kryteriami będą kierować się miłośnicy trekkingu, a innymi osoby nastawione na przechodzenie ferrat. Biorąc pod uwagę, że w czasie jednego pobytu nie przejdzie się wszystkich najciekawszych dróg ani nie zobaczy każdego zakątka Dolomitów, trzeba coś wybrać. Ponieważ nie każdemu przychodzi to z łatwością, więc poniżej ogólnie scharakteryzowaliśmy najciekawsze rejony Dolomitów z punktu widzenia kogoś, kto przede wszystkim chce wspinać się po ferratach. A jeśli mimo tych pomocy trudno będzie na coś się zdecydować, to i tak niezależnie od tego, w który rejon pojedziemy, nie będziemy żałować, że akurat w nim jesteśmy, bo każda grupa czy ferrata Dolomitów ma swój specyficzny urok 😊.

Przedstawione poniżej propozycje rejonów, grup i znajdujących się w nich ferrat, to tylko subiektywny, niekompletny i skrótowy obraz tego, co można zobaczyć w Dolomitach – oprócz poniżej wymienionych, w górach tych znajduje się mnóstwo innych, zarówno trudnych jak i łatwych tras.

Trudności ferrat podajemy według pięciostopniowej, literowej skali „austriackiej” – jej opis znajduje się w pliku PDF: „Info-o-ferratach”.

Kolorowe punkty zaznaczone na schematycznych mapach rejonów wskazują położenie ferrat. Kolor **zielony** oznacza ferraty o trudności A, **niebieski** – B, **pomarańczowy** – C, zaś **czzerwony** – D.

Rejon Dolomiti di Sesto (<i>niem. Sextener Dolomiten</i>)	str. 1
Rejon Dolomiti di Braies (<i>niem. Pragser Dolomiten</i>)	str. 2
Rejon Dolomiti orientali di Badia.....	str. 2
Rejon Dolomiti d’Ampezzo (<i>niem. Ampezzaner Dolomiten</i>)	str. 2
Rejon Dolomiti Cadorine	str. 2
Rejon Dolomiti di Zoldo	str. 3
Rejon Dolomiti di Gardena (<i>niem. Grödner Dolomiten</i>)	str. 3
Rejon Dolomiti di Fassa (<i>niem. Fassaner Dolomiten</i>)	str. 3
Rejon Dolomiti delle Pale di San Martino.....	str. 4
Rejon Dolomiti di Fiemme (<i>niem. Fleimstaler Alpen</i>).....	str. 4
Rejon Dolomiti di Brenta	str. 4
Rejon Prealpi Gardesane (<i>niem. Gardaseeberge</i>)	str. 4

Dolomiti di Sesto (*niem. Sextener Dolomiten*)

Rejon znajdujący się w północno-wschodniej części Dolomitów, objęty częściowo Regionalnym Parkiem Krajobrazowym (Parco Naturale Tre Cime – Dolomiti di Sesto).

- **Tre Cime di Lavaredo (*niem. Drei Zinnen*)** oraz **Paterno-Cima Una (*niem. Paternkofel-Gruppe*)**
Osoby jadące w Dolomity często odwiedzają rejon Sesto ze względu na słynne turnie Tre Cime di Lavaredo. W ich okolicy znajduje się wiele łatwych i widokowych szlaków oraz kilka ferrat o trudnościach A/B – B. Wadą tego zakątka jest przeogromna ilość ludzi chcących zobaczyć słynne „wieże” Dolomitów.
- **Cadini di Misurina (*niem. Cadinispitzen*)**
Niewielka grupa często odwiedzana przy okazji pobytu na polu namiotowym znajdującym się w Misurinie. Będąc tu, warto przejść atrakcyjny widokowo, ubezpieczony szlak Alberto Bonacossa (A/B) trawersujący grupę Cadini.

- **Popera-Undici (niem. Hochbrunnerschneid-Elfer)**

Grupa warta polecenia ze względu na kilka świetnych ferrat, w tym trzech stanowiących logiczną pętlę wokół masywu Popera: Roghel (C/D), Cengia Gabriella (C) i Strada degli Alpini (B) oraz jedna z najpiękniejszych, klasycznych ferrat Dolomitów – Zandonella (C).

Dolomiti di Braies

Rejon cieszy się dużą popularnością wśród turystów zainteresowanych wędrówkami po łatwych szlakach. Jeśli chodzi o ferraty, to są tu tylko dwie – obie wyprowadzają na widokowe szczyty. Główną atrakcją rejonu, do której zmierzają tłumy turystów i wczasowiczów, jest piękne, górskie jezioro Lago di Braies (niem. Pragser Wildsee).

Dolomiti orientali di Badia

- **Fanis (niem. Fanesgruppe)**

W sąsiadującej z Tofanami grupie Fanis znajduje się m.in. trudna, a zarazem wspaniała ferrata Tomaselli (D/E).

Dolomiti d'Ampezzo (niem. Ampezzaner Dolomiten)

Turyści, którzy chcieliby poznać większą ilość ferrat możliwych do przejścia z jednego miejsca wypadowego, wybierają grupy górskie w okolicy Cortiny d'Ampezzo, a więc Tofany, Fanis, Cristallo, Pomagagnon i Sorapiss. Najatrakcyjniejsze przyrodniczo miejsca rejonu są objęte Regionalnym Parkiem Krajobrazowym (Parco Naturale delle Dolomiti d'Ampezzo).

- **Tofany**

W grupie Tofany mamy wspaniałe, jedne z najpiękniejszych ferrat Dolomitów, takie jak: Lipella (C/D) na Tofanę de Rozes oraz Olivieri (D) i Aglia (D) na Tofanę di Mezzo. Wyprowadzają one na ponad trzytysięczne szczyty.

- **Cristallo**

W grupie Cristallo sporym powodzeniem cieszy się niedługa ferrata Bianchi (C), której początek znajduje się przy wysoko położonym schronisku Lorenzi (2930 m). Wielbicielom widokowych wólczeń granicznych i pozostałości z I wojny światowej na pewno przypadnie do gustu ciekawa ferrata Dibona (B).

- **Pomagagnon**

W tej grupie, sąsiadującej z masywem Cristallo, chętnie odwiedzana jest ciekawa ferrata Strobel (C).

- **Sorapiss**

Grupa Sorapiss oferuje piękną, dwu- trzydniową trasę okrężną wokół całego masywu. Miłośnicy odludnych rejonów i wędrówek trawersujących ściany znajdą tu trzy ferraty stanowiące logiczną całość: Vandelli (C), Minazio (A/B) i Berti (C).

Dolomiti Cadorine

- **Marmarole**

Miłośnicy spektakularnych i łatwo dostępnych ferrat nie mają czego tu szukać, natomiast wielbiciele długich, bardzo widokowych wólczeń w dzikich i pustych górach będą tu zachwyceni. W rejonie znajduje się kilka nietrudnych ferrat, które opisujemy w pliku PDF: „Ferraty-Marmarole”.

- **Antelao**

Antelao przyciąga tych, którzy chcą zdobyć drugi co do wysokości (3264 m), niebanalny szczyt Dolomitów.

Dolomiti di Zoldo

- **Civetta**
Od wschodu z Marmoladą sąsiaduje grupa Civetta, gdzie miłośnicy trudnych ferrat o charakterze wspinaczkowym mają do dyspozycji trasę Alleghesi (C/D) i Tissi (D) – przejście obu dróg jednego dnia tworzy fantastyczną wycieczkę o bardzo dużych wymaganiach kondycyjnych.
- **Moiazza**
Przyległą do Civetty, niewielką grupę Moiazza odwiedzają wielbiciele najtrudniejszych „żelaznych dróg”, gdzie znajduje się „numero uno” ferrat Dolomitów – droga Costantini (E). Według nas, słusznie uważana za „ferratę ferrat” Dolomitów.
- **Schiara**
Warta polecenia, rzadko odwiedzana grupa, znajdująca się na terenie Parku Narodowego (Parco Nazionale Dolomiti Bellunesi). Mamy w niej do dyspozycji ulokowane niemal w jednym miejscu cztery sympatyczne ferraty: Zacchi (C), A. Berti (C), Rossi (C) i Sperti (C).

Dolomiti di Gardena (niem. Grödner Dolomiten)

- **Sella**
Turyści przebywający w okolicy najwyższej góry Dolomitów często odwiedzają sąsiednią grupę Sella, gdzie znajduje się najłatwiejszy do zdobycia trzysięcznik Dolomitów – Piz Boè. Sporą popularnością w grupie cieszy się ferrata Brigata Tridentina (C), a zaawansowanych wielbicieli „żelaznych dróg” przyciąga jedna z najtrudniejszych ubezpieczonych tras Dolomitów – Cesare Piazzetta (D/E).

Dolomiti di Fassa (niem. Fassaner Dolomiten)

- **Catinaccio (niem. Rosengarten)**
Grupa bardzo popularna wśród turystów niemieckojęzycznych, mocno zatłoczona na najpopularniejszych szlakach oraz całkiem porządnie zagospodarowana turystycznie (dużo schronisk). Północna część obszaru chroniona jest Parkiem Krajobrazowym (Parco Naturale Sciliar-Catinaccio) Grupa warta odwiedzenia ze względu na niezwykle piękno tego rejonu, jak również znajdujących się tu kilku ciekawych ferrat takich jak: Passo Santner (B), Laurenzi (C/D), Masarè (C) czy Catinaccio d'Antermoia (A/B – B). Właśnie w grupie Catinaccio znajdują się trzy słynne turnie Vajolet.
- **Marmolada i grzbiet Padon**
Niewątpliwym magnesem Dolomitów jest ich najwyższy szczyt – Punta Penia (3343 m) znajdujący się w masywie Marmolady. Choć według nas, góra nie należy do urodziwych, a ferrata Cresta Ovest della Marmolada (granią zachodnią Marmolady) (C), wyprowadzająca na szczyt nie należy do najpiękniejszych, to chcących wejść na największy lodowiec Dolomitów i obejrzeć cudowną panoramę z wierzchołka jest bardzo wielu.

Na doświadczonych turystów czeka w masywie ciekawa ferrata Eterna (D). Będąc w okolicy „królowej Dolomitów” warto wybrać się do doliny Ombretta aby ujrzeć potężną ścianę Marmolady – jej widok robi niesamowite wrażenie.

Po przeciwnej stronie zalewu Lago di Fedaia leżącego po północnej stronie Marmolady znajduje się grzbiet Padon, którym poprowadzono niezwykle widokową ferratę Trinceé (D).

Dolomiti delle Pale di San Martino

Grupa obfitująca w dużą ilość ferrat. Częściowo objęta jest Regionalnym Parkiem Krajobrazowym (Parco Naturale Paneveggio – Pale di San Martino). Mimo, że według wielu jest jednym z najpiękniejszych zakątków Dolomitów, to nie jest tak często odwiedzana przez rodaków jak np.: rejon Sesto czy grupy wokół Cortiny d'Ampezzo.

- **Pale di San Martino**

W zachodniej części grupy, w okolicy miejscowości San Martino di Castrozza, poprowadzono wspaniałą, cieszącą się dużą popularnością ferratę Bolver - Lugli (D) biegnącą wzdłuż starej drogi wspinaczkowej. Warto polecić także trasy jak Nico Gusella (B), Porton (C) czy Velo (C). Warto również zobaczyć znajdujący się w centrum grupy Pale rozległy, iście „księżycowy” płaskowyż, leżący na wysokości ok. 2500 m n.p.m. Na północ od San Martino, na przełęczy Passo Rolle, możemy podziwiać „Matterhorn Dolomitów” – szczyt Cimon della Pala.

We wschodniej części rejonu znajduje się jedna z najtrudniejszych ferrat Dolomitów – Stella Alpina (D/E) wprowadzająca na wyjątkowo widokowy szczyt Monte Agner.

Dolomiti di Fiemme (niem. Fleimstaler Alpen)

- **Latemar**

Niewielka grupa, w której warto przejść nietrudną i piękną ferratę Campanili del Latemar (B), ze względu na niezwykłość form skalnych znajdujących się na grani. W grupie znajduje się słynne i bardzo popularne jezioro Lago di Carezza (niem. Karersee) – turystyczny klasyk Południowego Tyrolu.

Dolomiti di Brenta

- **Brenta**

Bardzo różnorodna i rozległa grupa zaliczana do Dolomitów, chociaż jest od nich oddalona o ok. 80 km. Ten przepiękny rejon, chroniony Regionalnym Parkiem Krajobrazowym (Parco Naturale Adamello – Brenta), obfituje w potężne, trudnodostępne baszty skalne. W grupie znajduje się sporo niezwykle widokowych ferrat o trudnościach ok. B – C, z których najbardziej znana i godna polecenia jest trasa Via delle Bocchette.

- **Paganella**

Na skraju tej grupy, w pobliżu miejscowości Sarche znajduje się ferrata Rino Pisetta (E) – uważana za jedną z najtrudniejszych technicznie „żelaznych perci” gór Italii.

Prealpi Gardesane (niem. Gardaseeberge)

Na północ od jeziora Garda, pomiędzy miejscowościami Trydent, Riva i Avio znajduje się wiele ferrat o charakterze skałkowym. Bardziej znane to np. Monte Albano (E) czy długa lecz średnio trudna Che Guevara (B/C).